

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
КАФЕДРА ПСИХОЛОГІЇ ТА ПЕДАГОГІКИ

ЗАТВЕРДЖЕНО

Науково-методична рада

Хмельницького національного

університету

Протокол від 20.10.2022 № 2

Голова Науково-методичної ради

Віктор ЛОПАТОВСЬКИЙ

(Ім'я, прізвище)

(Підпись)

СЕРТИФІКАТНА ПРОГРАМА

БІБЛІОТЕРАПІЯ ЯК НАПРЯМ АРТТЕРАПІЇ
У ПСИХОЛОГІЧНІЙ І ПЕДАГОГІЧНІЙ ПРАКТИЦІ

(Назва)

1 кред. ЕКТС / 30 год.

(Обсяг програми)

Форма навчання Очна / Дистанційна

Керівник сертифікатної програми Лариса ПОДКОРИТОВА, к. психол. н., доцент

(Підпись) (Ім'я, прізвище, учене звання, учений ступінь)

Завідувач кафедри Євген ПОТАПЧУК, д. психол. н., професор

(Підпись) (Ім'я, прізвище, учене звання, учений ступінь)

Сертифікатна програма
вводиться в дію з 1.11.2022 р.
Наказ від 24.10.2022 р. № 154

1. Загальна інформація	
Назва програми	Бібліотерапія як напрям арттерапії у психологічній і педагогічній практиці
Шифр програми	
Тип програми за змістом	Підвищення кваліфікації
Форма навчання	Очна / Дистанційна
Цільові групи	Психологи, викладачі, вчителі закладів загальної середньої освіти, педагоги закладів професійної (професійно-технічної) освіти
Передумови навчання за програмою	Базова психологічна або педагогічна освіта
Обсяг програми	1 кредит ЕКТС
Тривалість програми та організація навчання	Два тижні
Мова викладання	Українська
Перелік професійних компетентностей, для підвищення рівня яких спрямована програма	– здатність застосовувати знання з бібліотерапії у практичних ситуаціях – здатність генерувати нові ідеї у сфері арттерапевтичної діяльності; – здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів); – здатність здійснювати практичну діяльність (тренінгову і консультаційну) з використанням арттерапевтичних (бібліотерапевтичних) методів та технік.
Укладач програми	кандидат психологічних наук, доцент, доцент кафедри психології та педагогіки Хмельницького національного університету, керівниця відокремленого підрозділу ВГО «Арт-терапевтична асоціація» у Хмельницькій області Лариса Подкоритова
2. Загальна мета	
Визначення особливостей бібліотерапії як напрямку арттерапії та розвиток практичних умінь та навичок із застосування окремих бібліотерапевтичних методик і технік у психологічній і педагогічній практиці	
3. Очікувані результати навчання	
По завершенню сертифікатної програми слухачі мають: розуміти особливості і принципи арттерапії та зміст такого її напрямку як бібліотерапія; впроваджувати в індивідуальній та груповій роботі бібліотерапевтичний інструментарій; оцінювати ступінь складності проблеми людини та приймати рішення про звернення за допомогою або підвищення кваліфікації; здійснювати адаптацію та модифікацію існуючих арттерапевтичних (бібліотерапевтичних) методик до конкретних ситуацій професійної діяльності.	

**Викладання та навчання
(методи навчання, форми проведення навчальних занять)**

Методи: словесні (розвідка, пояснення, бесіда), наочні (демонстрування, ілюстрування) та практичні (практичне опрацювання бібліотерапевтичних методик і технік), інтерактивні (арттерапевтичний тренінг), проблемні з використанням інформаційно-комунікаційних технологій.

Форми: лекційні й практичні заняття, самостійна робота.

4. Ресурсне забезпечення дистанційного навчання

ZOOM, Viber, Модульне середовище для навчання (Moodle)

5. Оцінювання і форми поточного, підсумкового контролю

Умови видачі документу, що засвідчує підвищення кваліфікації	Документ про підвищення кваліфікації видається за умови виконання слухачем повного пакету практичних та самостійних завдань, що виконані на достатньому рівні та вище
Форма підсумкового контролю	Тестовий контроль за теоретичним матеріалом курсу і презентація випадку роботи з людиною із застосування не менше двох бібліотерапевтичних методик*

Структура програми

Назва теми	Л	ПР	СР**
Арттерапія як напрям психотерапії. Поняття про бібліотерапію і її форми	2	–	4
Особисті тексти у бібліотерапії	–	2	4
Окремі техніки бібліотерапії	–	2	4
Інтегративна бібліотеапія	–	2	4
Аналіз клієнтських випадків	–	2	4
Разом:	4	6	20

*Підсумковий контроль складається з двох частин: 1) перевірка теоретичних знань за допомогою тестового контролю проводиться у Модульному середовищі для навчання (Moodle); 2) перевірка практичних навичок: представлення клієнтського випадку (або 1 особа, з якою була проведена робота не менше, як за 2 арттерапевтичними методиками, або не менше двох осіб, з якими була проведено арттерапевтичні методики).

**Самостійна робота слухачів полягає у систематичному опрацюванні практичних робіт, самостійному опрацюванні частини теоретичного матеріалу та етичного кодексу арттерапевта, проведення арттерапевтичної роботи з не менше, як з одним клієнтом, підготовці до підсумкового контролю.

Зміст програми

1. Арттерапія як напрям психотерапії

Визначення арттерапії. Її основні задачі. Історія арттерапії. Застосування арттерапії. Особливості арттерапії. Етапи арттерапевтичного процесу. Форми і види арттерапії. Поняття про бібліотерапію, її особливості і застосування. Поняття про рецептивну (пасивну) і творчу (активну) біблітерапію. Можливості різних жанрів літератури у бібліотерапії. Особливості застовування писання або творчої (активної) бібліотерапії.

2. Особисті тексти у бібліотерапії. Вільне, або експресивне, писання. Корекційно-розвивальні можливості особистих щоденників.

3. Окремі техніки бібліотерапії. Хоку як арттерапевтична техніка. Легенда як арттерапевтична техніка.

4. Інтегративна бібліотеапія. Поєднання писання і малювання. Поєднання писання і фотографії.

5. Аналіз клієнських випадків. Розгляд на групу представленого клієнського випадку. Це може бути або 1 особа, з якою була проведена робота не менше, як за двома арттерапевтичними методиками, або не менше двох осіб, з якими була проведена одна арттерапевтична методика).

Навчальні ресурси:

1. Енциклопедичний словник з арттерапії / О. Л. Вознесенська, О. М. Скнар, О. А. Бреусенко-Кузнецова, О. О. Деркач, Л. В. Мова та ін.; [за заг. наук. ред. О. Л. Вознесенської, О.М. Скнар]. Київ : Золоті ворота, 2017. 312 с.

2. Інжиевська Л. А. Арт-терапевтичний тренінг : конспект лекцій та робочий зошит для самостійної роботи з дисципліни / автор-уклад. Л. А. Інжиевська. – Друге видання, доповнене. – Київ : Педагогічна думка, 2018. 184 с.

3. Калька Н., Кoval'чuk З. Практикум з арт-терапії: навч.-метод. посібник. Ч. 1. Львів : ЛьвДУВС, 2020. 232 с.

4. Клюшанова О., Подкоритова Л. Новотвір: матеріали арттерапевтичного онлайн марафону : методичні вказівки до проведення. Хмельницький : ВГО «Арттерапевтична асоціація» ; Центр інноваційної педагогіки та психології Хмельницького національного університету, 2022. 48 с.

5. Подкоритова Л. О. Рефлексія, самопізнання, психологічна самодопомога: тренінги та арттерапевтичні методики : навч.-метод. посіб. / Л. О. Подкоритова. Видання друге, виправлене і доповнене Хмельницький : Центр інноваційної психології та педагогіки Хмельницького національного університету, 2018. 128 с.